

Catro poemas (numerados)

Xabier Cordal

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

CORDAL, XABIER (2012 [2009]). “Catro poemas (numerados)”. *Galicia Hoxe*. “Revista das Letras”: 776 (25 de xuño), 1-8. Reedición en *poesiagalega.org*. *Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*.
<<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/746>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

CORDAL, XABIER (2009). “Catro poemas (numerados)”. *Galicia Hoxe*. “Revista das Letras”: 776 (25 de xuño), 1-8.

* Edición dispoñíbel desde o 21 de abril de 2012 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

Xabier Cordal

Catro poemas (numerados)

Xabier Cordal

Transmuta é o título do libro que Xabier Cordal (A Coruña, 1965) publicará o próximo ano dentro da colección de poesía de Xerais. Conformado por unha serie de textos disidentes e heteroxéneos, *Transmuta* marca o regreso dun poeta esencial desde os anos oitenta en Galicia, membro do colectivo Ronseltz e artífice de títulos como *Fruto de teixo* (1993) e *A vella peneira a noite* (2001). Neste monográfico de Revista das Letras presentamos un adianto desa obra, conformada por catro poemas (numerados) que permiten achegarse a algunhas das claves da súa escrita actual: a paixón por remexer novas fórmulas que permitan artellar unha literatura política neste tempo de ideolóxicas transxénicas.

na morte de miña nai

no horizonte
de pedras tiradas e pétalas secas

emerxen
as columnas, sólidas
coma unha visión,
escorre a auga polo tacto frío
das grandes pernas de mármore
puído e completo

a orde é severa

están suspensas sobre o vacío
(un lago, a órbita abandonada)

os síntomas non voltarían

encolleu os ombros, dispuxo
incendiar o corpo e o cadaleito
(debía facerse cativa
para coller no coche de volta
con figos e pasas
e uns zapatos novos)
bañouse

quedara así o aire despois de chover
con labios, transparente

a cúpula do mar azul
e os bosques barbudos

a alfombra do péxego
separou as xemas

entro no cuarto, abrázoa
tapo o pequeno cunha manta
da toupiña que quería saber
quén lle fixera aquilo na cabeza

e non hai mar despois do mar

non teñas medo

serei eu quen relate a túa historia
encima dun mantel branco
traído das illas do sol

rosa si
azul
non
que cousa, rosa
o sangue e a brancura
de rosa, si
que linda é a miña nena
que guapa vai
es a máis linda de compostela
deste poema es a máis linda
mira que guapa vas
unha rosa é unha rosa é unha rosa
as metáforas converxen no infinito
o infinito é azul

II

quérote
bailas?
quérote tanto
como tu queiras, amor
como tu queiras
daríao todo por ti
daría a vida por ti
estamos feitos o un para o Outro
(os dous, un, eu)
eses ollos serán para min
eses ollos negros non os quero ver chorar
eses ollos negros, o infinito é azul
ameite sempre
desde o día en que te vin
amareite desde o día en que te vin
toma dúas rosas
o infinito é azul
toma dúas rosas

III

ponte quieta
que te ame
para amarte, tu quieta
eu ámote
ámame, móvete
así, móvete quieta
pero no mía ni de dios ni de nadie
ni tuya siquiera
me gustas cuando callas
me gusta como andas
I want your sex
I want you so bad
Je t'aime
tu tranquila
tu quieta
móvete no infinito, aí quietiña

IV

córrete, quéresme?

anda, quéreme
mira para min
se non te corres é que non me queres?
por que non te corres?
se estás embarazada, mátote
se non te corres é que estás cociñando
se non te corres é que a teño pequena
se estás cociñando, quéresme?
eu quérote, e tu, que?
mira para min
toma dúas rosas
pola boca? por detrás?
mira para min
sempre estás fregando
se estamos feitos o un para o outro
se non tes barqueiro nin remador
se vas tan guapa e eu
non estou, mátote
se eu non estou e ti non estás
limpando, mátote
mira para min

**SE PARAS DE COCIÑAR
SE PARAS DE MOVERTE
SE QUEDAS QUIETA**

os ollos negros
o ollo negro, azul
que guapa vas
o sangue e a brancura

os ollos negros

o ollo negro, azul
que guapa vas
o sangue e a brancura

os ollos negros
o ollo negro, azul
que guapa vas
o sangue e a brancura

Ocupan a gorxa da Fraga de Rioseco
 primoxénitas e mozos que asinaran a mellora
 disimulados no avesío, as catedrais de xardón
 largan ramos e teitan o ceo
 coma unha palloza, farán cando o inverno
 de toldo para a neve e baixo del han comer
 as pitas do monte último,
 que por certo marcharan
 do Campo do Oso máis ou menos
 canda os osos, aínda que as oseiras quedaron.
 Veñen filmar nativos, engastan o ficheiro
 na Dirección Xeral de Patrimonio, *apreciamos
 no seu proxecto a distancia de xuízo e a claridade
 con que os eruditos locais toman notas de campo,*
 carabina de precisión, camisa limpa
 e nunca perderán os nervios
 a causa da unidade de España.
 Tampouco parecía mala idea
 desde un punto de vista racional
 e sen paixón ningunha que a entubasen
 no complexo universitario para lle facer resonancias,
 extraerlle sangue por unha vía conseguida a tal efecto
 na arteria gorda do revés do pulso -partiran
 as do brazo, a chaira do brazo denegrida
 coma un campo de concentración-. É sábese
 que a ciencia médica progresa
 e o poema e o poema e o poema
 así que taba a boa da señora
 deitada de ollos abertos
 fronte ás praias de santa cristina
 en mala postura. Un fillo sensible
 decide facer metáforas
 da nación exánime con ela e o seu ombro
 durmido. O verdor lima viña da parte
 das postais cántabras, fozaba o porco, baixaba
 mazarocas fóra de ángulo en Lindín
 e o que quedaba daquela familia
 (na que cómpre incluír a rama serodia
 que se botara ao bosque de símbolos
 e enviaba telegramas ameazantes
 acerca da redacción correcta para a esquela),
 pois digo que a familia daba voltas
 ao choio, habíaos mesmo que navegaran
 con don manuel e sabían saltar
 de batuxo en batuxo segundo soprarse
 o vento: converteran en dieta
 a nai que os pariu. Foron emotivos
 os partidarios dunha morte digna,
 de que os solpores durasen sempre.
 Pero cadraron: sería mellor mantela
 viva, *e nomearemos un cronista
 para despois do flan, que lle fale,
 que a atenda; as bolivianas
 teñen sona de dar cariño
 e traballan polo teito, agora,
 tamén che hei dicir, coma as de aquí
 non chas hai, as da aldea, as do barrio,
 e mira, con todo e as telenovelas,
 que non as perdoan, esas rapazas valen
 aínda que cobren un pouco máis.* Fragmentan
 cada escena da xuntanza timbres telefónicos

e algún nome estranxeiro, se acaso románico neutral para a niñada nova, a mai irritouse zapato de lado ao pisar buleira mentres o cuñado pensa no fillo que lle toca e éntranlle revelacións a partir da nube que cega por un nada o estío. Velaí, teclea el no *flashforward*, o ermo futuro, sendo logo a historia unha cousa que dá medo, reparou en que a súa prosperidade estaba feita de pasos atrás e o pasado era o único digno que lles quedaba. De forma que un comando de obreiras a tempo parcial e poetas en bruto agardaron que o espremedor de imaxes durmise, entraron no complexo hospitalario pola cociña (as mulleres grises a unha banda e a outra non torcen o pescozo, non coñecen os libros sagrados), pillaron o ascensor e chegaron á décima. A ela alumeóuselle a cara, veña, témoslle liscos e un portátil para que mire as criaturas das profundidades. Consequimos que pague o seguro, xa non ha fregar máis escaleiras, o cal tampouco quere dicir que os demais non sigamos fregando escaleiras ou que esta acción simbolice algo, señora. Mentres isto sucede os malos sacoden o rural dos traxes, consultan reloxo, arrancan berlinas pola ruta britoniense, *levádeme, ai neniñas, esta xente non sei qué pensará que eu son, encerránome aquí, tíranme o alento e véndeno nas feiras. E vós?* Nós vimos dun naufraxio, hackeamos arquivos ocultos, coa néboa non se notará que somos poucas, poña este uniforme de celador, ande axiña *non, se a queren completa sobe un cinco por cen por quilómetro de desprazamento, si si, non, non se contaxia, adoita tocar coma unha santa e mostra bon carácter,* a esperanza perdémola toda, acabamos considerando que é ineficaz. Somos ceibes, fabricamos avenidas, restauramos palleiras, producimos bloques de cemento e escamas de prata, cooperativas, espazos para que os nenos xoguen, programas, a rúa precisa cachote pequeno e non desfalecer. Pola mañá arrecende no sinal de tráfico con rotulador azul: *pan fresco e independencia;* díxoo Manuel Igrexas en Bande, era 1990 e recitou cunha folla de papel nas amplas mans, sentado, entre refachos eléctricos, “non, eu non quero escribir, eu non escribo”, insistía, e dixo moitas cousas e tamén dixo: “a liberación nacional da miña cabeza”. Os textos viñan desordenados aí nunhas tapas de cartón, bañáranos anos de silencio, tempo despois e tempo antes. A liberación do corpo, un lugar onde existe a dor.

O espazo tranquilo onde se ama. A señora apañara un tomo branco do andel, non sabería dicirvos cal. Sorriunos ao pechalo, ergueuse, prendeu o móbil para se poñer ao día e dirixiuse a nós no cuarto da tele, aí, eu acompañábvos con ben de gusto pero vou maior, lévame a vida ver un muíño de mareas e sacar o carné. As pupilas brillaban. Aínda nos deu para cantar, tras da noite había outra noite, pintamos cadros e as paredes abríronse. Abrazounos ao pé da porta, virouse no camiño de terra para despedir a luz feble. Todo calou. Fumamos cabichas na ventá, debuzadas ao fresco, convocamos a asemblea circular das avelaias. O grilo trizaba a lonxitude das horas, falamos os vivos, baixando a voz, para que as crianzas non espertasen, e falaron os mortos.

Na lista dos fuxidos había unha caverna
Brisaban os insectos de piche, xusto no medio
Das farolas, entre os coches, e ninguén vía na lama
Sempre hai un tolo a sorrir con medio corpo dentro da boca
Do sumidoiro, descruzando os cables, soñando
Que prepara unha intervención militar contra as luces
Da cidade estrelándose no seu dente de prata, e forma
Parte da tribo dos náufragos, intercambian sinais
En papel vello, cinematógrafo, saben como ninguén
A cantidade de ratas que poboan o relato do éxodo,
Como as ratas e o seu ácido prénsil dan pasado
Pola mínima regaña que a desesperación, un luxo
De cigarro nocturno contra a parede, abre nos tixolos
Do chan de Londres, tanto que un exército de homes reais
Receba as avenidas, hai medo, si, que esfrague a paisaxe
[dourada
Das tubas unha noite de neboeiro íntimo ou tal,
Cando os equipos da música das esferas deslizan o seu seseo
De vehículo intelixente polo asfalto. Os fuxidos
Agardan, son mudos –pero xa dixeran que sorrían- e vedoiros, e
As chafalladas que pintarraxan foran despois da caída
Da civilización, estiveron na guerra –pero non é verdade-,
Compartiron o trono coa voz de quen varou mil veces
Na sala de espera con cortinas lixeiras separando un delirio
Do outro delirio, abren portas, cerran portas, escúsanse
En poemas coma un morcego se colga do revés na cortina
Da pensión onde o remedio para a tristura dos primeiros
[namorados
Que houbo na terra se acarician baixo a lámpada sen alento
E confía luz un ollo ao outro ollo, fronte a fronte no escuro,
Sen ousar palabras. Os fuxidos
Viron estragar o nome que conforta, van armados
De xabre e nivel e contrafortes para cando senten baleiro
O futuro, o ruído incomprendible do insomnio,
A caída, agóchanse, se cadra simulan vivir nas casas
Prefabricadas e o seu cemento primordial
Escorre sude, a estela da rebelión -e sorrín, xa dixera-
Deixa ao acaso un oco marcado coa aspa do tesouro antigo:
Crúzanse, coñécense en silencio, víranse
Entón o rostro polo arrabaldo, apontoan ruínas e
Mestres desaparecidos, os que perderan toda esperanza.
No seu catálogo, na lousa do cemiterio gremial –pero non é
Verdade- vai a certeza que sempre tornamos
Cando o vento que anuncia a última onda sorprende o cabelo
Do paseante, cando nos asombra a negra vertical do océano
Sobre os ombros dos deuses sobre os edificios e a historia
Nos arrastra con estarabouzo, aí nos encontraremos.
Por tal motivo en todo este poema
Ningún momento parece falar de amor.